

Statkraft Energi AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 07.01.2016
Vår ref.: 201403450-4
Arkiv: 315 -173.Z
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Marthe Cecilie Pramli
22959223/mcpr@nve.no

Vedtak om revisjon av konsesjonsvilkår for Skjomenvassdragene i Narvik kommune, Nordland

Det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon i medhold av vassdragsreguleringsloven. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjon:

Kgl. res. av 01-08-1969: Statsregulering av Skjomenvassdragene m.v.

Innkomne krav

Vi viser til brev fra Narvik kommune av 12.06.2014 der de krever revisjon av konsesjonsvilkårene for reguleringen av Skjomenvassdraget. Kommunen viser samtidig til krav som er kommet i brev fra Skjomen bygdelag, Naturvernforbundet i Narvik og Narvik Omegn Jeger og Fiskerforening. Kravene gjelder revisjon av vilkår for konsesjon gitt ved:

- Kgl. res. av 01-08-1969: Statsregulering av Skjomenvassdragene m.v.

Det er i 1971 gitt tilføyelse i manøvreringsreglementet for regulering og overføring av Duremålsvatn. Revisjonsadgangen er imidlertid regnet med utgangspunkt i kongelig resolusjon av 01.08.1969.

Revisjonens formål

Ved en revisjon av konsesjonsvilkår ser NVE det som hensiktsmessig at det blir foretatt en samlet gjennomgang av konsesjonene over.

Vi viser til at hovedformålet med en revisjon er å bedre miljø- og naturforholdene ved å avbøte ulemper og negative virkninger ved utbyggingen. Bestemmelser i konsesjonen om høyeste og laveste regulerte vannstand (HRV og LRV) samt overføringer kommer ikke inn under hva som kan revideres. Revisjonen åpner imidlertid for å vurdere endring i blant annet manøvreringspraksis, minstevannslipp, biotopjusterende tiltak og utsetting av fisk.

NVE vil i sin behandling følge OEDs «Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner» av 25.05.2012.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Kravene

Narvik kommune har ikke stilt noen spesifikke krav, men sier de ønsker en minstevannføring i vassdraget som vil ivareta økosystemet i og ved elva i tråd med føringer som ligger i vannforskriften. Narvik kommune viser til at Skjomenvassdraget har sterkt redusert vannføring uten pålegg om minstevannføring ved fraføring av vann til Sør-Skjomen kraftverk. Naturvernforbundet i Narvik og Narvik Omegn Jeger og Fiskerforening stiller krav om økt vannføring for å sikre bedre vilkår for oppgang, gyting, oppvekstforhold for yngel av laks og sjørøtt. Samtlige uttalelser viser til kravene fra Skjomen bygdelag og stiller seg bak dem:

Til manøvreringsreglementet er det stilt følgende krav:

1. Minstevannføring sommer og vinter, i kombinasjon med blokkbasert vannføring tilpasset laksens oppvekst- og levevilkår.
2. Vannføring som ivaretar og hindrer ytterligere forringelse av naturverdier og biologisk mangfold i hele vassdraget.
3. Økt vannføring for å bevare det unike brakkvannsdeltaet i utløpet av Skjoma.
4. Habitattiltak i kombinasjon med økt vannføring.
5. Utvidelse av lakseførende strekning, i kombinasjon med økt vannføring for å øke produksjonskapasiteten av smolt og erstatte tapt areal i dagens anadrome del.

Andre krav:

6. Holde åpent til enhver tid de deler av elveløpet som utgjør flaskehals i en flomsituasjon. Det være seg sideløp, eller andre kritiske deler av elveløp.
7. Bygge og drive klekkeri, hvis det viser seg i fremtiden nødvendig med utsett av rogn, yngel og smolt for å ivareta rekrutteringen til laks- og sjørøttstammen.
8. Tiltak for å hindre at fisk blir stående i utløpet fra kraftstasjonen i Lappvika stenges av for fiske. Bekoste eventuelle utgifter til oppsyn for å sikre at fiskeforbud ved kraftverket overholdes.
9. Bidra til å finansiere utbedring og oppgradering av fylkesvei inn til Skjomen, ettersom Statkrafts aktivitet i forbindelse med drift og vedlikehold av kraftanlegg medfører økt slitasje.
10. Sørge for vannmålinger og temperaturmålinger i vassdraget.
11. Bidra i fremtidige utbygginger og oppgradering av annen nødvendig infrastruktur til bygdesamfunnet i Skjomen, det være seg tele, data eller annet.

Kommentarer fra konsesjonær

Statkraft skriver i sitt brev av 09.06.2015 at de oppfatter minstevannføring som den sentrale problemstillingen i kravene som er innkommet. Statkraft påpeker at de ønskede effektene av minstevannføring må vurderes i forhold til høye produksjonstap i reguleringen. De mener at der det er mulig bør det fokuseres på fysiske tiltak for bedre å utnytte eksisterende vannføring til fordel for anadrom fisk. Statkraft har kommentert de innkomne kravene punktvis og vi gjengir disse i sin helhet:

1. *«Dette kravet omhandler etter vår oppfatning minstevannføring på anadrom strekning i Skjoma. Det er ikke satt et konkret nivå på ønsket vannføring i elva og vi gjør dermed våre egne vurderinger. Innledningsvis vil vi påpeke at Skjomenreguleringen i NVE-rapport 49-2013 er kategorisert med 1.2 prioritet og dermed er lavere prioritert for pålegg om vannføringslipp. Dette skyldes så langt vi forstår en avveining mellom nytten av et slipp og produksjonstapet som følge av dette. Skjomenreguleringen har høy fallhøyde som medfører stort krafttap selv ved små vannslipp. Eksempelvis vil et slipp av 1 m³/s året rundt medføre et produksjonstap på rundt 40-50 GWh. Det er i tillegg teknisk utfordrende å opprette slippordninger i vassdraget.*

Forholdene for drift av tappeanordninger på høyfjellet er svært utfordrende. Vi er oppmerksomme på at i enkelte år er vintervannføring en begrensende faktor for fiskeproduksjon i Skjomenvassdraget. Forslaget om slipp av minstevannføring ved tapping fra Kobbvatnet er et konstruktivt forslag som vi kan diskutere ved eventuell åpning av revisjon. Vi bemerker for ordens skyld at vi stiller oss uforstående til at vann som kjøres gjennom et kraftverk eller magasin ikke er naturlig og dermed uegnet til opprettholdelse av minstevannføring.

- 2. Dette kravet er sterkt knyttet til krav nr. 1, men med fokus på brukerinteresser og estetiske verdier av vassdraget. Vi viser til vår kommentar til krav nr. 1 som er gjeldende også her.*
- 3. For dette kravet viser vi til vårt punkt nummer 1. Brakkvannsdeltaet er et fungerende økosystem i dag etter 50 år med regulering. Det bør derfor foreligge gode argumenter for minstevannføring, utover hensynet til deltaet, før man setter vilkår om minstevannføring i Skjoma.*
- 4. Statkraft er i utgangspunktet positive til å benytte fysiske tiltak for å bedre forholdene for anadrom fisk i vassdraget. Fysiske tiltak reduserer behovet for vannslipp og tapt kraftproduksjon. Se for øvrig avsluttende kommentarer rundt vår tiltaksplan for Skjomenvassdraget. Habitattiltak kan pålegges Statkraft med hjemmel i Standardvilkår og kommenteres ikke ytterligere i dette brevet.*
- 5. Eventuelle endringer i forholdene rundt anadrom strekning og bygging av fisketrapper mv. kan behandles og avgjøres av sektormyndighetene utenfor vilkårsrevisjonen, eventuelt med hjemmel i standardvilkår. Dette er også behandlet i tiltaksplanen for Skjomenvassdraget og kort omtalt i våre avsluttende kommentarer.*
- 6. Skjøtsel av flomløp og vassdraget generelt gjøres fortløpende av regulanten etter behov. Eventuelle ytterligere pålegg omfattes av standardvilkår og vil ikke kommenteres ytterligere her.*
- 7. Bygging og drift av klekkeri mv. er hjemlet i dagens vilkår som del av fiskeforvaltningen i vassdraget og behandles av rette sektormyndighet. Statkraft deler ikke kravstillernes oppfatning om at det ikke er tilstrekkelig med genbankdrift i Bjerkaanlegget ved behov for utsettinger i Skjema. Videre oppfølging gjøres kontinuerlig og vi kommenterer ikke dette kravet ytterligere.*
- 8. Avsperring av områder for å hindre fiske eller begrense fangst, omfattes ikke av hensikten med revisjon av vilkår og er fylkesmannens ansvar. Fylkesmannen har satt forskrift om nettopp dette i Forskrift for Nordland fylke om fiske i vassdrag med anadrome laksefisk og fiske utenfor elvemunninger og kraftverksutløp, samt om nedsenking av garn ved fiske i sjøen, som er gjeldende fra 1. mai 2013.*
- 9. Dette kravet er ikke relevant i forbindelse med revisjon av konsesjonsvilkår. Se for øvrig vår kommentar til NVE innledningsvis.*
- 10. Måling av temperatur og vannføring gjøres av regulanten der vi ser behov for det, eller der det kreves for oppfølging av eventuelle vilkår. Målinger utover de som dekker våre egne behov anses ikke å være hensiktsmessige, og vil eventuelt kunne følges opp med hjemmel i standardvilkår.»*

NVEs vurdering og konklusjon

NVE mener at det ved en vilkårsrevisjon skal legges vekt på miljøforbedrende tiltak. De miljømessige virkningene som er tatt opp i kravene påvirker allmenne interesser som ligger innenfor det som kan ivaretas gjennom konsesjonsvilkårene. Behovet for endring/supplering av vilkårene vurderes best gjennom en revisjonsprosess.

NVE vedtar at det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon etter vassdragsreguleringslovens § 10 nr. 3 med grunnlag i vurderingene over. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjoner gitt ved Kongelig resolusjon av:

- Kgl. res. av 01-08-1969: Statsregulering av Skjomenvassdragene m.v.

Denne avgjørelsen kan påklages til OED innen 3 uker, jf. forvaltningsloven § 13.

Videre saksgang

I NVEs behandlingsprosedyrer ligger det ikke inne noen formell godkjenning av hvilke krav som skal inn i revisjonsdokumentet eller ikke. Vi mener at krav i gråsonen, eller krav det er uenighet om, bør tas med og kommenteres i revisjonsdokumentet. Regulanten bør gi en begrunnelse for hvorfor enkelte krav eventuelt avvises. Det vil gi høringspartene mulighet til å komme med informasjon og innspill både til kravene og til regulantens avveininger og kommentarer til disse. Det gis også mulighet til å kommentere høringsinnspillene. Dette vil gi et bedre grunnlag for NVE når vi skal vurdere kravene. Når det gjelder krav knyttet til økonomiske vilkår (konesjonsavgifter, konsesjonskraft og næringsfond) og krav knyttet til privatrettslige forhold omfattes disse normalt ikke av en vilkårsrevisjon.

NVE ber om at Statkraft Energi AS utarbeider et revisjonsdokument i tråd med mal for revisjonsdokument som finnes i vedlegg 2 i OEDs «Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner». Retningslinjene ligger i sin helhet på våre hjemmesider.

Ved utarbeidelse av revisjonsdokumentet skal man legge vekt på de forholdene som fremgår av kravdokumentene. Ved behov for ytterligere presisering og prioritering av kravene bør dette skje i dialog mellom kravstillerne, Statkraft Energi AS og NVE med formål å få frem et best mulig underlag for revisjonsdokumentet. Dersom det er aktuelt å samordne opprustnings- og utvidelsesprosjekter med revisjonen må den videre prosessen rundt dette avklares med NVE før utarbeidelse av revisjonsdokumentet.

Revisjonsdokumentet skal sendes til NVE for kvalitetskontroll før det kan endelig godkjennes og sendes på høring. Vi ber om at det lages et utkast til revisjonsdokument **innen 7. juli 2016**. Ta gjerne kontakt med vår saksbehandler for å avklare innholdet i dokumentet.

NVE vil sende revisjonsdokument til berørte parter for uttalelse. Dokumentet legges ut til offentlig ettersyn lokalt og på internett, og kunngjøres i lokalpressen. Det vil etter høringen bli foretatt en befarings i området, ev. også avholdt møte med kommunene. NVE skal etter dette gi sin innstilling til Olje- og energidepartementet.

For nærmere informasjon om saksbehandlingen viser vi til OEDs ”Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner” og til NVEs hjemmesider (<http://www.nve.no/Konsesjoner/Vannkraft/Revisjon-av-vilkaar/>).

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Narvik kommune

Narvik Omegn Jeger og Fiskerforening

Naturvernforbundet i Narvik v/Baard Mikalsen

Skjomen Bygdeutvalg

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Fylkesmannen i Nordland

Vannregionmyndigheten i Nordland v/Lars Ekker

Olje- og energidepartementet